

**REGIONALNA PRIVREDNA KOMORA
KOLUBARSKOG I MAČVANSKOG UPRAVNOG OKRUGA**

PRIVREDNI TRENDovi

I-XII 2016

Valjevo, februar 2017.

Sadržaj:

1. PRIVREDNA KRETANJA NA NIVOU REPUBLIKE SRBIJE I-XII 2016.	2
2. KRETANJE INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE I-XII 2016.	5
3. SPOLJNOTRGOVINSKA RAZMENA I-XII 2016.	7
4. PROSEČNE NETO ZARADE PO ZAPOSLENOM XII 2016.	11
5. PRIVREDNO SISTEMSKI AMBIJENT.....	13
6. AKTUELNI JAVNI POZIVI I KONKURSI.....	16

<i>Izvori:</i>	<i>Zavod za statistiku Republike Srbije Informacioni centar PKS - RPK Valjevo</i>
<i>Izrada:</i>	<i>PRIVREDNA KOMORA SRBIJE – RPK Valjevo</i>

1. PRIVREDNA KRETANJA NA NIVOU REPUBLIKE SRBIJE I-XII 2016.

Industrijska proizvodnja u Republici Srbiji u decembru 2016. godine veća je za 3,9% u odnosu na decembar 2015. godine i veća je za 11,2% u odnosu na prosek 2015. godine. Industrijska proizvodnja u periodu januar - decembar 2016. godine, u odnosu na isti period 2015. godine, veća je za 4,7%. Posmatrano po sektorima, u decembru 2016. godine, u odnosu na decembar 2015. godine, u sektoru Rudarstvo zabeležen je pad od 3,1%, u sektoru Prerađivačka industrija ostvaren je rast od 8,2%, a u sektoru Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija zabeležen je pad od 6,3%.

Spoljnotrgovinska razmena U periodu januar-decembar 2016.godine ostvareni su sledeći rezultati:

- Ukupna spoljnotrgovinska razmena iznosi 34.136,2 miliona USD - porast od 8,1% u odnosu na prethodnu godinu,
- Izvoz iznosi 14.880,7 miliona USD, što čini rast od 11,2% u odnosu na isti period prethodne godine;
- Uvoz iznosi 19.255,5 miliona USD što je za 5,7% više u odnosu na isti period prethodne godine;
- Deficit iznosi 4.374,8 miliona USD i manji je za 9,4% u odnosu na isti period prethodne godine;
- Pokrivenost uvoza izvozom iznosi 77,3% i veća je u odnosu na pokrivenost u prethodnoj godini, kada je iznosila 73,5%;

Najznačajniji spoljnotrgovinski partneri u izvozu bila su sledeća tržišta: Italija (2.168,8 miliona USD) Nemačka (1.940,4 miliona USD), BiH (1.239,7 miliona USD), Rumunija (851,5 miliona USD) i Ruska Federacija (795,1 miliona USD). U uvozu, glavni spoljnotrgovinski partneri bili su: Nemačka (2.476,1 miliona USD), Italija (1.986,3 miliona USD), Kina (1.603,9 miliona USD) Ruska Federacija (1.511,2 miliona USD) i Mađarska (887 miliona USD). Spoljnotrgovinska razmena bila je najveća sa članicama Evropske Unije (64,4%), a drugi partner su zemlje CEFTE Sporazuma sa kojima je realizovan suficit u razmeni od 1895,3 miliona USD, koji je rezultat uglavnom izvoza poljoprivrednih proizvoda (žitarica i proizvodi od njih i razne vrste pića), proizvodi od metala, kao i izvoza raznih proizvoda. Kada je reč u uvozu, najzastupljeniji su gvožđe i čelik, kameni ugulj i briketi, povrće i voće, medicinski i farmaceutski proizvodi. Izvoz Srbije iznosi 2.668 miliona dolara a uvoz 772,7 miliona dolara za posmatrani period. Pokrivenost uvoza izvozom je 345,3%. Najveći suficit u razmeni ostvaren je sa BIH, Crnom Gorom i Makedonijom, od ostalih zemalja sa Italijom, Slovačkom, Velikom Britanijom, Bugarskom, Rumunijom i Hrvatskom, a najveći deficit sa Kinom, Ruskom Federacijom, Poljskom, Mađarskom, Turskom, Nemačkom, Francuskom, Belgijom, Irakom, Austrijom. Prema odsecima Standardne međunarodne trgovinske klasifikacije (SMTK), u izvozu najveće učešće imaju: drumska vozila (1.527,9 miliona USD), električne mašine i aparati (1.241,5 miliona USD), povrće i voće (806,4 miliona USD) žitarice i proizvodi od njih (699,9 miliona USD) i pogonske mašine i uređaji (669,2 miliona USD) i izvoz ovih 5 odseka čini 33,2% ukupnog izvoza. U uvozu, sa najvećim učešćem su: drumska vozila (1.847,9 miliona USD), nafta i naftni derivati (938,1 miliona USD), električne mašine i aparati (814,3 milion USD), industrijske mašine za opštu upotrebu (663,3 miliona USD), medicinski i farmaceutski proizvodi (647,9 miliona USD) što čini 26,6% ukupnog uvoza.

Ukupne devizne rezerve NBS Na kraju decembra 2016. godine iznosile su 10.204,7 miliona evra, čime se obezbeđuje pokrivenost novčane mase (M1) od 207% i više od šest meseci uvoza robe i usluga. Neto devizne rezerve (ukupne rezerve umanjene za devizna sredstva banaka po osnovu obavezne rezerve i drugim osnovama) na kraju decembra iznosile su 8.364 miliona evra i bile su veće za 231 milion evra u odnosu na prethodni mesec. Značajan rast bruto i neto deviznih rezervi NBS u decembru je ostvaren uprkos tome što na međunarodnom finansijskom tržištu i dalje preovlađuju izrazito nepovoljni uslovi za ulaganje deviznih sredstava. Veći prilivi u decembru ostvareni su po osnovu neto priliva na račune devizne obavezne rezerve banaka u iznosu od 136,1 milion evra, veće prodaje od dospeća deviznih hartija od vrednosti Republike Srbije za 108,1 milion evra, kao i većeg korišćenja deviznih kredita od otplata za 90,1 milion evra. Po osnovu upravljanja deviznim rezervama i po drugim osnovama, devizne rezerve su povećane za 113,1 milion evra. Navedeni prilivi bili su više nego dovoljni da se pokriju realizovani odlivi iz deviznih rezervi u ukupnom iznosu od 107,3 miliona evra. Obim realizovane trgovine devizama na međubankarskom deviznom tržištu u decembru iznosio je 622,61 miliona evra i bio je za 253,5 miliona evra veći nego u prethodnom mesecu. Zaključno sa 31. decembrom 2016. godine u međubankarskoj trgovini realizovano je ukupno 6.125,9 miliona evra.

Kurs dinara U decembru mesecu zabeležena je nominalna depresijacija dinara prema evru za 0,2 %, a NBS je tokom decembra meseca intervenisala na međubankarskom deviznom tržištu kupovinom 90 miliona evra i prodajom 10 miliona, odnosno neto prodajom 10 miliona evra u cilju ublažavanja preteranih dnevnih oscilacija kursa.

Referentna kamatna stopa zadržana je na nivou od 4%.

Cene na malo i potražacke cene U 2016. godini rast potrošačkih cena je iznosio 1,6% (decembar 2016. prema decembru 2015. godine)¹, što je za 0,1 p.p više nego prethodne godine, kada je ostvaren najmanji intenzitet rasta počevši od 2007. godine. Ostvareni rast potrošačkih cena u 2016. godini, značajno je ispod projektovane inflacije utvrđene Fiskalnom strategijom za 2016. godinu sa projekcijama za 2017. i 2018. godinu (3,5%) i ciljane date u Memorandumu Narodne banke Srbije o ciljnim stopama inflacije za period do 2016. godine (4% ± 1,5 %). Na ostvareni opšti rast potrošačkih cena u decembru 2016. godine u odnosu na decembar prethodne godine delovale su cene alkoholnih pića i duvana, transporta i rekreacije i kulture, koje su u pojedinim tromesečjima ostvarile značajan rast, kao i sezonsko kretanje cena hrane i bezalkoholnih pića, odeće i obuće (rast cena u pojedinim tromesečjima, a potom pad cena). Pored toga, delovale su i više cene električne energije (u oktobru), na osnovu saglasnosti Agencije za energetiku i osnovnih komunalnih usluga za domaćinstva, uključujući i zagrevanje stanova po utrošku, tokom godine, koje su u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Takođe, uticale su i cene lekova koji se obrazuju slobodno, odnosno izdaju na lekarski recept, a na čije cene saglasnost daje Vlada. Cene gasa za domaćinstvo i zagrevanja stanova po m³, koje su u nadležnosti AERS-a, odnosno opština i gradova, su snižene, dok cene prevoza putnika u gradu nisu menjane. Zatim, na neujednačenu dinamiku uticala su i ispodprosečna povećanja, odnosno sniženja cena koja su ostvarena kod ostalih grupa potrošnje. Sve ovo je imalo za posledicu da je bazna inflacija, u protekloj godini iznosila 1,5%, što je neznatno ispod opšteg nivoa inflacije od 1,6%. Takođe, Zakonom o akcizama („Službeni glasnik RS“ br. 22/01, 73/01, 80/02 - dr. zakon, 80/02, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 - dr. zakon, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 93/12, 119/12, 47/13, 68/14 - dr. zakon, 142/14, 55/15, 103/15) od 1. januara 2016. godine povećana je akciza na gorivo, alkoholna i bezalkoholna pića, a uvedena je i akciza na niskoalkoholna pića, propisani su novi iznosi do kojih se umanjuje plaćanje akciza na derivate nafte koji se koriste kao motorno gorivo u transportu i za grejanje i ukinuto je pravo na refakciju plaćene akcize na gasna ulja koja se koriste kao motorno gorivo za pogon brodova. Izvršeno je i redovno usklađivanje dinarskih iznosa akciza sa godišnjim rastom potrošačkih cena u prethodnoj godini za cigarete, kafu, alkoholna pića, biogoriva i biotečnosti, a korigovan je i iznos akcize pri ostvarivanju prava na refakciju za navedena goriva („Sl. glasnik RS“, br. 5/16). Takođe, od 1. jula povećane su cene cigareta i po osnovu specifične akcize koja je korigovana na 61,72 dinara/paklici. Akciza kod električne energije za krajnju potrošnju u ovoj godini nije korigovana, odnosno propisana stopa od 7,5% je ostala nepromenjena. Doneta je i Odluka o iznosima prosečnih ponderisanih maloprodajnih cena i minimalnih akciza za duvanske preradevine („Sl. glasnik RS“, br. 10/16 i 70/16). Pri tome, usled održavanja konkurentnosti, nije došlo do povećanja cena. Cene proizvoda i usluga, koje čine baznu inflaciju (ukupna inflacija umanjena za rast cena energije, hrane, alkohola i cigareta) su povećane za 1,5%, što je za 0,1 p.p. ispod opšte stope rasta. To praktično znači, da je dejstvo povećanja cena energije (3,3%), usluga (1,6%) i industrijskih proizvoda široke potrošnje (1,8%) opredelilo baznu inflaciju. Bazna inflacija je delovala na opšti indeks sa oko dve petine. Cene proizvoda i usluga čije su cene regulisane (AERS, RATEL), odnosno kontrolisane (Vlada RS, organi lokalne samouprave, nadležna ministarstva) u 2016. godini su ukupno povećane za 2,2%, što znači da su na opšti indeks delovale sa oko 0,5 p.p., odnosno sa oko 30%. Ostvareni rast cena rezultat je, pre svega povećanih cena cigareta (4,7%) i električne energije za domaćinstvo (3,8%). Takođe, i proizvodi i usluge iz nadležnosti lokalne samouprave (voda za domaćinstvo 2,3%, otpadna voda 3,1%%, iznošenje smeća 0,3%, centralno zagrevanje po utrošku 7,1%), lekovi koji se izdaju na lekarski recept (čije su cene povećane u rasponu od 0,5% do 4,1%, odnosno snižene od 0,1% do 1,5%), taksa za držanje motornih vozila (4,4%) i kablovska televizija (5,6%) su uticali na povećanje ovih cena. Istovremeno, na ublažavanje opšteg rasta su delovale niže cene gasa za domaćinstvo (-16,4%), usluga socijalne zaštite (-2,8%) i centralnog zagrevanja stanova po m² (-1,9%). U cilju očuvanja standarda nižih socijalnih kategorija građana i ravnomernog snabdevanja stanovništva osnovnim vrstama hleba, Vlada je donela Uredbu o obaveznoj proizvodnji i prometu hleba od brašna „T-500“ („Službeni glasnik RS“, br. 7/16 i 65/16), s primenom od 1. februara, odnosno 1. avgusta 2016. godine. Ovo iz razloga što je, shodno Zakonu o trgovini, uredba doneta kao privremena mera, koja ne može trajati duže od šest meseci. Ovom uredbom je praktično produženo važenje kriterijuma iz avgusta 2014. godine. Naime, zadržana je proizvođačka cena od 38,68 dinara, kao i nepromenjena veleprodajna (2%) i maloprodajna (6%) marža, s tim da ukupna marža ne može biti veća od 8,12%. Na ovaj način izračunata maloprodajna cena ove vrste hleba iznosi 46 dinara. Imajući ovo u vidu, na bazi statističkih podataka maloprodajna cena belog hleba, pri povećanju od 0,2% u protekloj godini, u decembru je iznosila 42,42 dinara, što je manje od uredbom moguće cene za ovu vrstu hleba. U decembru 2016. godine u odnosu na decembar prethodne godine cene lekova su ukupno povećane za 2,9%, što je, uglavnom posledica korekcije cene pojedinih lekova, odnosno grupe lekova koji se ne izdaju na lekarski recept. Naime, početkom februara 2016. godine Vlada je donela Uredbu o izmeni Uredbe o kriterijumima za formiranje cena lekova za upotrebu u humanoj medicini čiji je režim izdavanja na recept („Službeni glasnik RS“, broj 8/16), kojom je omogućen jedinstven sistem formiranja cene referentnog leka za koji je izdata dozvola u Republici Srbiji ili u

zemljama Evropske unije na osnovu potpune dokumentacije o kvalitetu, bezbednosti i efikasnosti leka prema važećim zahtevima. Takođe, u februaru, aprilu, maju, julu, oktobru i novembru donete su Odluke o izmenama i dopunama Odluke o najvišim cenama lekova za upotrebu u humanoj medicini, a čiji je režim izdavanja na recept („Sl. glasnik RS“, br. 12/16, 33/16, 48/16, 63/16, 84/16 i 95/16), kojima je omogućena dostupnost 534 nova leka i izvršene su korekcije cena kod 217 lekova, s tim što je kod 111 izvršeno povećanje, a kod 106 sniženje postojećih cena.

Promet robe u trgovini na malo U Republici Srbiji, u decembru 2016. godine u odnosu na decembar 2015. godine, veći je u tekućim cenama za 9,0%, a u stalnim cenama za 6,8%. U decembru 2016. godine u poređenju sa prethodnim mesecom, promet robe je veći u tekućim cenama za 13,3%, a u stalnim cenama za 13,2%. Promet robe u trgovini na malo u periodu januar - decembar 2016, u odnosu na isti period 2015. godine, veći je u tekućim cenama za 7,4%, a u stalnim cenama za 7,5%.

Prosečna zarada Prosečna bruto zarada isplaćena u decembru 2016. godine u iznosi 73.641 dinar. Prosečnaneto zarada (bez poreza i doprinosa) isplaćena u decembru 2016. godine iznosi 53.456 dinara. U odnosu na prethodni mesec, prosečna bruto zaradanominalno je veća za 16,8% i realnoje veća za 16,9%,dok je prosečna neto zarada nominalnovećaza 16,8% i realnoje većaza 16,9%. U poređenju sa istim mesecom prošle godine, prosečna bruto zaradanominalnoje većaza 4,1%irealnoje većaza 2,5%, dok je prosečna neto zarada nominalnoveća za 3,8% i realno je veća za 2,2%.

Turistički promet U Republici Srbiji u decembru 2016. godine, u odnosu na decembar 2015. godine, broj dolazaka turista veći je za 14,3%, a broj noćenja veći je za 11,3%. U decembru 2016. godine, u odnosu na decembar 2015. godine, broj noćenja domaćih turista veći je za 5,4%, a broj noćenja stranih turista veći je za 19,8%.

Građevinarstvo Prema broju dozvola izdatih u decembru 2016, prijavljena je izgradnja 1227 stanova s prosečnom površinom 70,4 m². Prema izdatim dozvolama, broj stanova manji je za 6,6% nego u decembru 2015. Od ukupnog broja stanova u novim stambenim zgradama, 12,2% stanova biće građeno u zgradama s jednim stanom, s prosečnom površinom 121 m², a 84,3% stanova biće građeno u zgradama s tri stana i više stanova, i njihova prosečna površina biće znatno manja i iznosiće 59,5 m². U decembru 2016. izdato je 1299 građevinskih dozvola, što je za 19,4% više nego u decembru prethodne godine. Indeks predviđene vrednosti radova u decembru 2016. manji je za 16,6% u odnosu na decembar 2015. Posmatrano prema vrsti građevina, u decembru 2016. izdato je 76,5% dozvola za zgrade i 23,5% za ostale građevine. Ako se posmatraju samo zgrade, 58% odnosi se na stambene i 42% na nestambene zgrade, dok se kod ostalih građevina najveći deo odnosi na cevovode, komunikacione i električne vodove (73,8%). Predviđena vrednost radova novogradnje u decembru 2016. iznosi 71,2% od ukupno predviđene vrednosti radova. Najveća građevinska aktivnost, posmatrano prema oblastima, zabeležena je u Beogradskoj oblasti, 18,5% od predviđene vrednosti novogradnje. Slede Južnobačka oblast, 9,1%, i Jablanička oblast, 7,2%, dok se učešća ostalih oblasti kreću od 0,2% do 6,4%. Prema broju dozvola izdatih u decembru 2016, prijavljena je izgradnja 1227 stanova s prosečnom površinom 70,4 m². Prema izdatim dozvolama, broj stanova manji je za 6,6% nego u decembru 2015. Od ukupnog broja stanova u novim stambenim zgradama, 12,2% stanova biće građeno u zgradama s jednim stanom, s prosečnom površinom 121 m², a 84,3% stanova biće građeno u zgradama s tri stana i više stanova, i njihova prosečna površina biće znatno manja i iznosiće 59,5 m². U decembru 2016. izdato je 1299 građevinskih dozvola, što je za 19,4% više nego u decembru prethodne godine. Indeks predviđene vrednosti radova u decembru 2016. manji je za 16,6% u odnosu na decembar 2015. Posmatrano prema vrsti građevina, u decembru 2016. izdato je 76,5% dozvola za zgrade i 23,5% za ostale građevine. Ako se posmatraju samo zgrade, 58% odnosi se na stambene i 42% na nestambene zgrade, dok se kod ostalih građevina najveći deo odnosi na cevovode, komunikacione i električne vodove (73,8%). Predviđena vrednost radova novogradnje u decembru 2016. iznosi 71,2% od ukupno predviđene vrednosti radova. Najveća građevinska aktivnost, posmatrano prema oblastima, zabeležena je u Beogradskoj oblasti, 18,5% od predviđene vrednosti novogradnje. Slede Južnobačka oblast, 9,1%, i Jablanička oblast, 7,2%, dok se učešća ostalih oblasti kreću od 0,2% do 6,4%.

2. KRETANJE INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE I-XII 2016.

Industrijska proizvodnja na području RPK Valjevo u periodu **I - XII 2016. godine veća je za 7.7%**, u odnosu na isti mesec 2015, a ostvarena proizvodnja u odnosu na prosek 2015.god., veća je za 7.7%. Na području Regionalne privredne komore Valjevo, u posmatranom periodu, trend kretanja industrijske proizvodnje beleži sledeće strukturne karakteristike:

a) Posmatrano po namenskim grupama, zabeležen je najveći rast u Energetici 15.6%, a takođe i u oblasti Intermedijarni proizvodi 11.5%, Trajni proizvodi za široku potrošnju 2.3%, Netrajni proizvodi za široku potrošnju 2.5% i Kapitalni proizvodi 23.9%.

b) Posmatrano po sektorima, ostvaren je **rast** fizičkog obima proizvodnje u Rudarstvu – 15.9%, i Prerađivačkoj industriji – 6.0%, dok je u sektoru Snabdevanja električnom energijom, gasom, parom ostvaren **nivo** proizvodnje, za 1.4% veći nego u 2015.god..

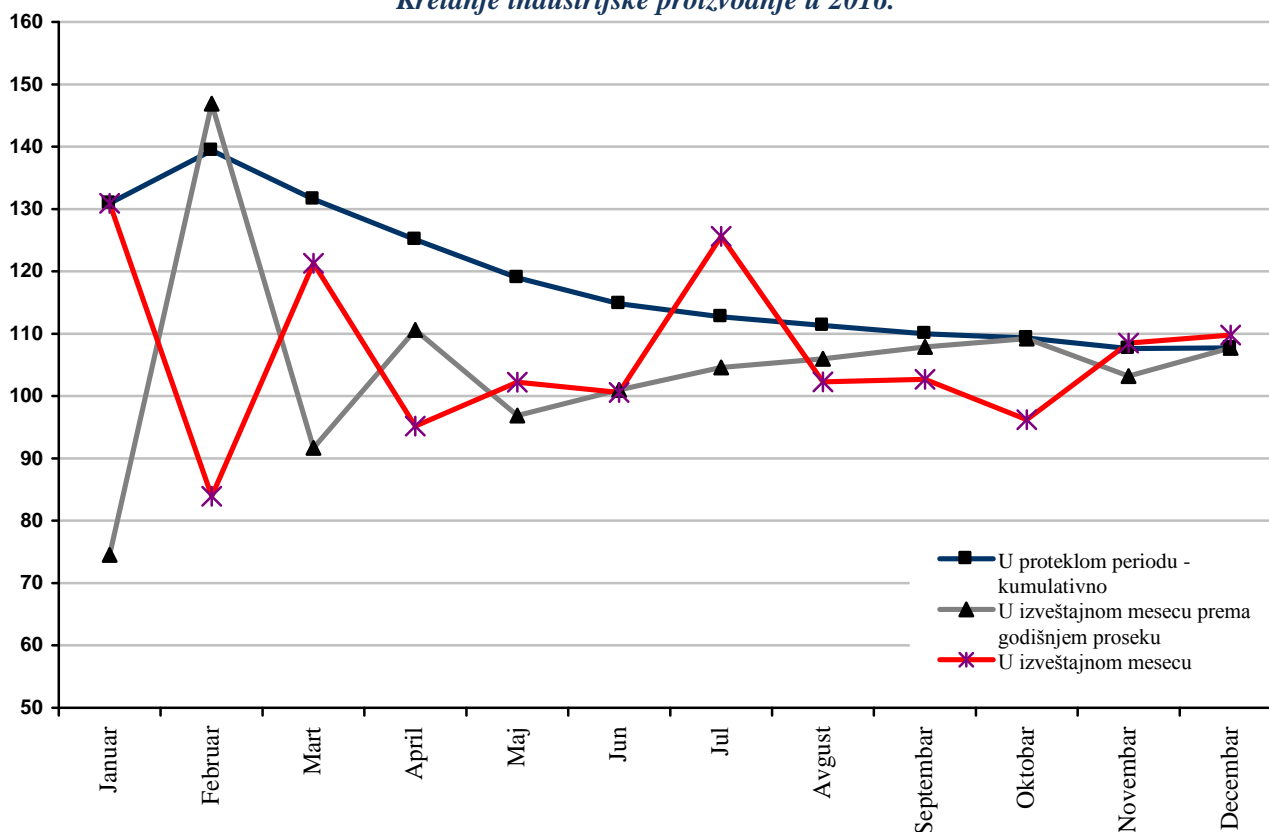
2.1. Rudarstvo

Pokazatelji fizičkog obima proizvodnje su rezultat povećanja proizvodnje u sektorima Eksploatacije uglja bila veća **17.6%**, Eksploatacije ruda metala **2.4%**, a u sektoru Ostalo rudarstvo **11.8% veća** u odnosu na 2015.god.

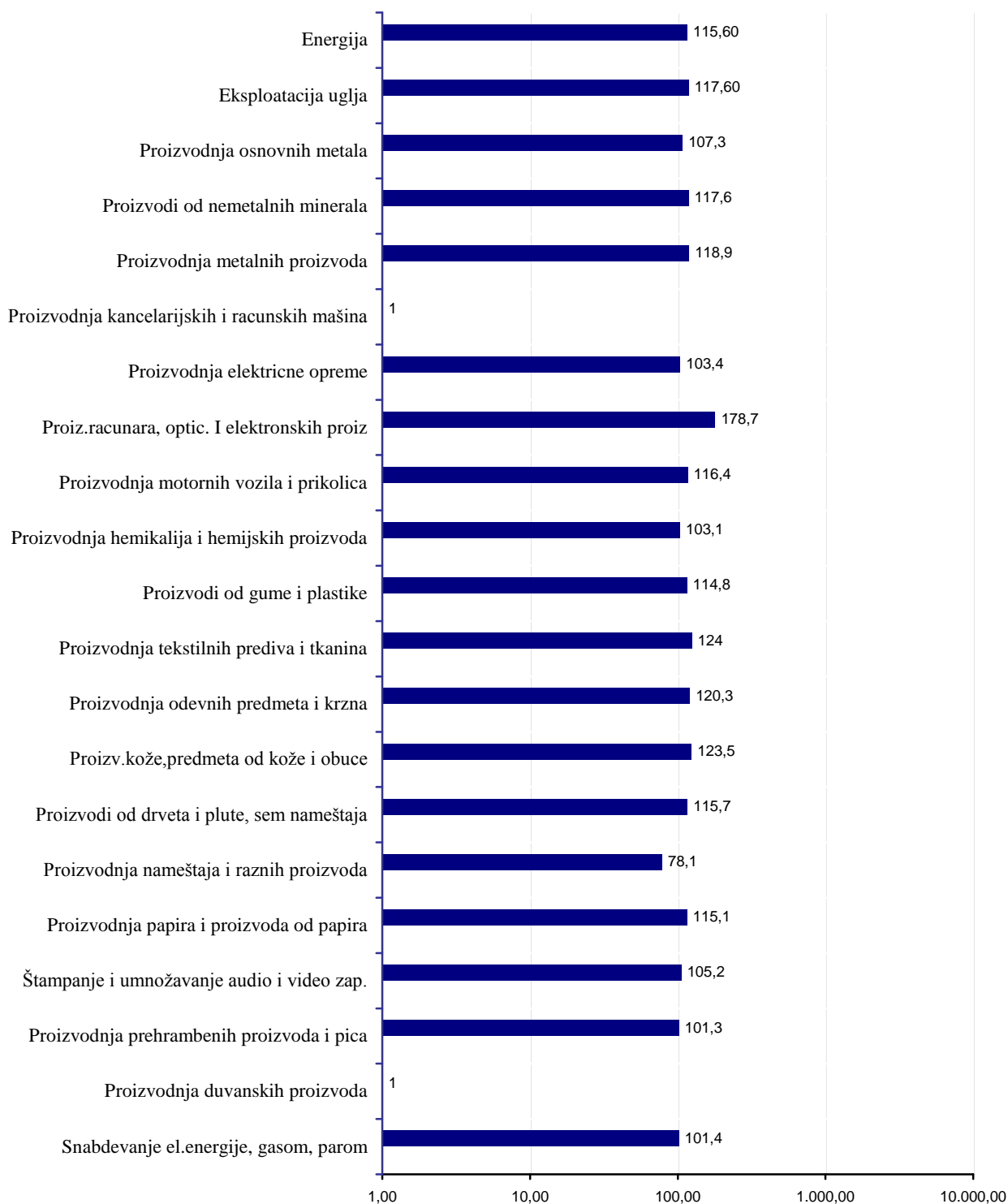
2.2. Prerađivačka industrija

Prerađivačka industrija, koja predstavlja 80% ukupne industrijske proizvodnje, bila je na nivou za **6% višem** nego u posmatranom periodu 2015.god. Od ukupno **20, ostvaren je rast u 16** podsektora, a najznačajniji kod: Proizvodnje računara, elektronskih i optičkih proizvoda **78.7%**, Proizvodnje metalnih proizvoda **18.9%**, Primarna prerada drveta **15.7%**, Štampanja i umnožavanje audio i video zapisa **5.2%**, Proizvodnje proizvoda od nemetalnih minerala **17.6%**, Proizvodnje prehrambenih proizvoda **1.3%**, Proizvodnje papira i proizvoda od papira **15.1%**, Proizvodnje pića **16.7%**, Proizvodnje tekstila **24%**, Proizvodnja motornih vozila i prikolica **16.4%**, Proizvodnje kože i predmeta od kože **23.5%**, Proizvodnje odevnih predmeta **20.3%** i Proizvodnje električne opreme **3.4%**. Suprotno, **pad proizvodnje** ostvaren je u sledeće tri oblasti: Proizvodnja nameštaja, Proizvodnja mašina i opreme, Snabdevanje električnom energijom, gasom parom i klimatizacijom i Ostale prerađivačke delatnosti, dok je Proizvodnja farmaceutskih poroizvoda i preparata bila na prošlogodišnjem nivou.

Kretanje industrijske proizvodnje u 2016.

Kretanje industrijske proizvodnje u periodu I-XII 2016/ I-XII 2015

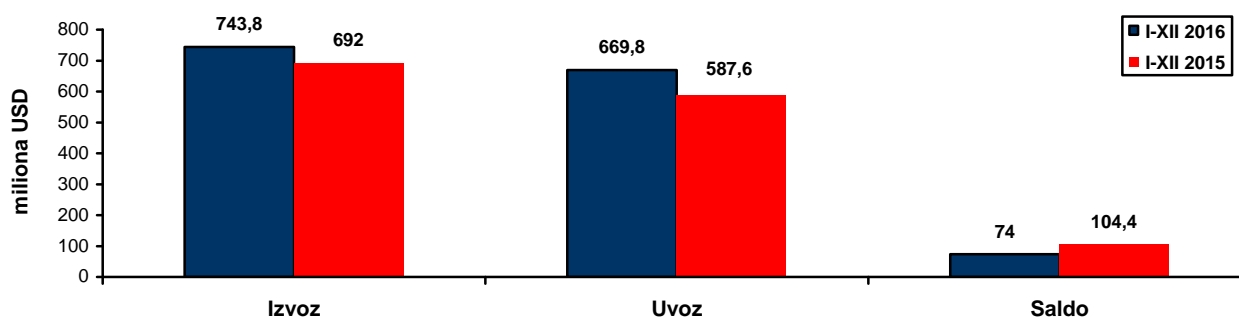

3. SPOLJNOTRGOVINSKA RAZMENA I-XII 2016.

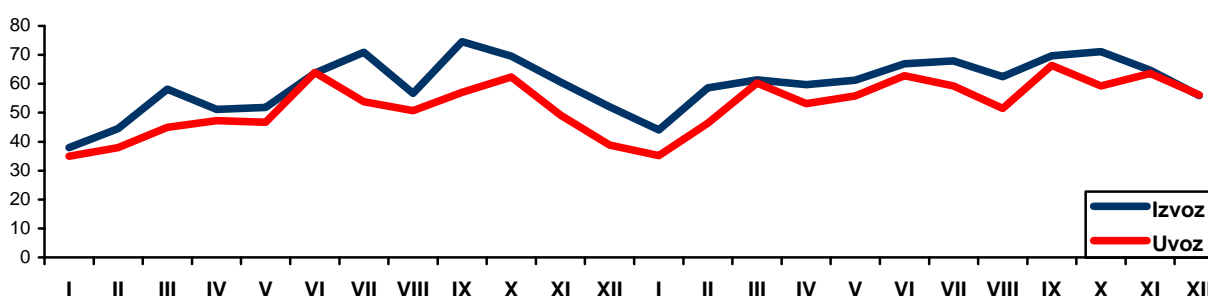
U periodu januar-decembar 2016 godine privreda sa regionalnog područja ostvarila je sledeće rezultate:

- **Ukupnu spoljnotrgovinsku razmenu** u vrednosti od **1.413,6 miliona USD**, što je za 10,4% više u odnosu na isti period 2015. godine (Srbija porast od 8,1%).
- **Izvoz iznosi 743,8 miliona USD**, i predstavlja 52,6% ukupne razmene, povećan je za 7,4% (Srbija povećanje 11,2%).
- Privreda sa regionalnog područja u ukupnoj razmeni Srbije učestvuje sa **4,1%**, u izvozu sa **5%**, u uvozu sa **3,5%**.
- **U izvozu** privreda sa područja RPK Valjevo nalazi se na šestom mestu (od ukupno 18 regija), po rang su Beograd 4.022,45mil.USD, Kragujevac 1.934,6 mil.USD, Novi Sad 1.691,6 mil.USD, Niš 1.211,2 mil.USD, Sremska Mitrovica 965,8 mil.USD, Valjevo 743,8 mil.USD, Subotica 683,0 miliona USD, Pančevo 624,95mil.USD, Užice 603,5 mil.USD, Zaječar 467,4 miliona USD, Kraljevo 417, 3 miliona USD, Požarevac 337,7,3 miliona USD, Leskovac 362,2 miliona USD,Sombor 332,3 miliona USD, Zrenjanin 315,5 miliona USD, Kruševac 220,5 miliona USD , Kikinda 216,5 miliona USD.
- **Novembrski izvoz** realizovan je u vrednosti od **55,9 miliona dolara**, što je za 13,7% manje u odnosu na prethodni mesec- novembar 2016, a za 7,5% više u odnosu na izvoz realizovan u decembru 2016. godine.
- **Vrednost uvoza** za proteklu godinu **iznosi 669,8 miliona dolara**, što je za 13,9% više u odnosu na i 2015 god (Srbija porast od 5,7%).
- **U uvozu** privreda RPK Valjevo se nalazi na šestom mestu: Grad Beograd 8.731,0 miliona USD, Novi Sad 2.542,5 miliona USD, Kragujevac 1.368,4 miliona Sremska Mitrovica 949,4 miliona USD, Niš 937,6 milion USD, Valjevo 669,8 miliona.USD, Kraljevo 561,4 miliona USD, Užice 525,3 miliona USD, Subotica 528,4 miliona USD, Pančevo 364 miliona USD...
- **Uvoz u decembru mesecu** realizovan je u ukupnoj vrednosti od 56,1 miliona dolara, što je za 11,8 % manje u odnosu na uvoz realizovan u prethodnom mesecu-novembru 2016.godine a za 44,5 % više u odnosu na uvoz realizovan u decembru 2015. godine.
- **Suficit spoljnotrgovinske razmene iznosi 74 miliona USD** i za 18,7% je manji u odnosu na suficit realizovan u istom periodu 2015. godini. Privreda regionalnog područja je jedan od trinaest regiona sa ostvarenim suficitom u razmeni. Rang je sledeći: Kragujevac 524,3 mil.USD, Niš 281,9 mil.USD, Pančevo 234,8 mil.USD, Subotica 146,0 miliona USD, Zaječar 125,6 USD, Sombor 135,2 mil.USD, Kikinda 125,9 mil.USD, Užice 81,7 miliona USD, Požarevac 75,8 miliona USD, Valjevo 74,2 mil.USD, Leskovac 44 mil.USD...
- **Pokrivenost uvoza izvozom iznosi 111%** i smanjena je za 6,7% u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosila 117,7%.

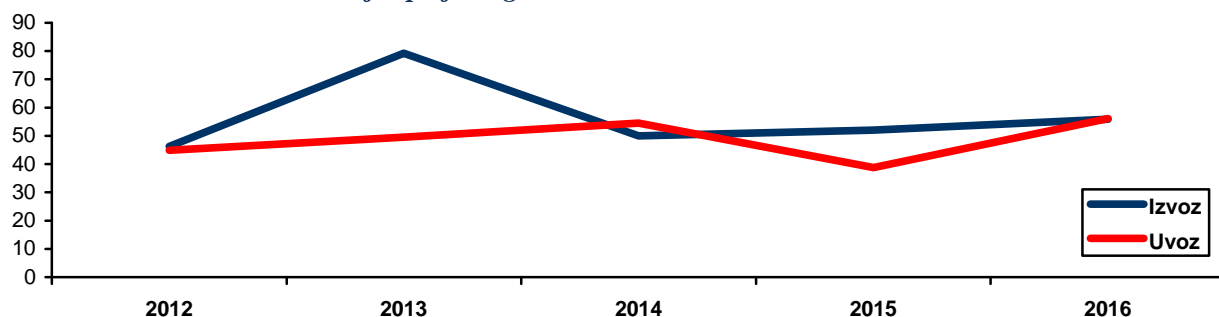
Kretanje spoljnotrgovinske razmene I-XII 2016/I-XII 2015

Mesečna dinamika kretanja izvoza i uvoza u 2015. i 2016.

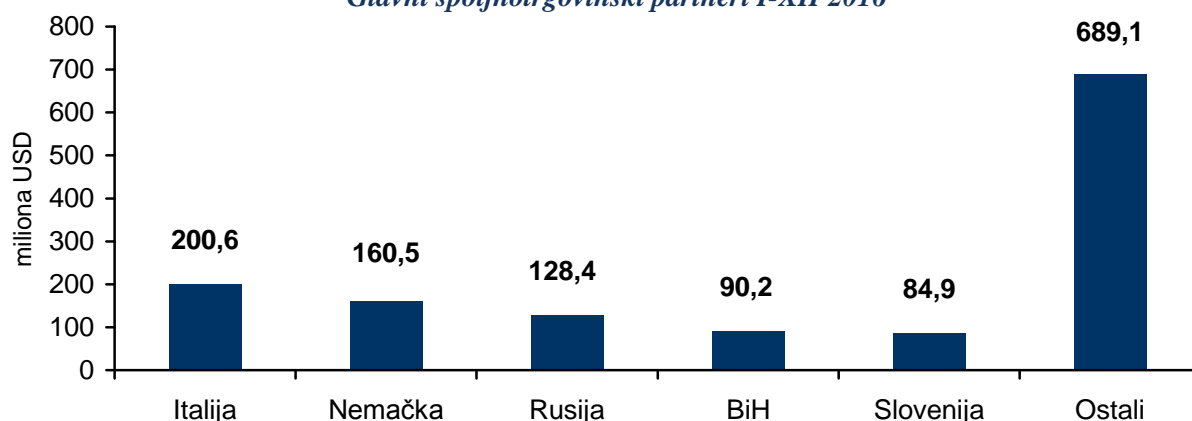

Kretanje spoljnotrgovinske razmene decembar 2012-2016

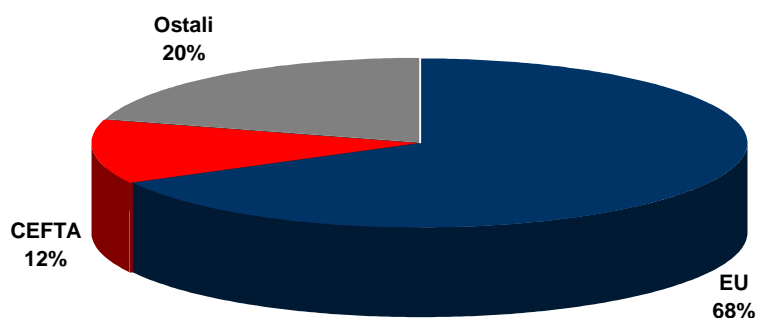
- **Najznačajniji spoljnotrgovinski partneri** su: Italija 16,9%, Nemačka 12,8%, Ruska Federacija 9%, BiH 6,3%, Slovenija 6%, i na ovih 5 partnera se odnosi 51,2% ukupne razmene.
- **U izvozu** glavni partneri su: Ruska Federacija 13% Italija 12,9%, Nemačka 12%, BiH 10,1% Bugarska 5,5% u koje je plasirano 53,6% ukupnog izvoza ili 399,3 milion USD.
- **U uvozu** u proteklih jedanaest meseci glavni partneri su: Italija 21,3%, Nemačka 13,7%, Slovenija 6,7% Kina 6,6% i Austrija 4,7%, iz kojih je plasirano 53,2% ukupnog uvoza ili 356,4 miliona USD
- U ukupnoj razmeni 67,1% se obavlja sa članicama Evropske Unije, 12,4% sa članicama CEFTE i 20,5% sa ostalim zemljama

Glavni spoljnotrgovinski partneri I-XII 2016

- Od ukupno ostvarene vrednosti **izvoza**, 62,2% je plasirano na tržište Evropske Unije, 20% na tržište zemalja članica CEFTE i 17,8 % na ostala područja;
- U **uvozu**, 72,4% je poreklom iz zemalja EU, 3,9% iz zemalja CEFTE i 23,7% sa ostalih područja.
- **Suficit** u razmeni ostvaren je sa: BiH 60,5 miliona USD, Ruskom Federacijom 65,2 miliona USD, Bugarskom 59,5 miliona USD, Hrvatskom 23,9 miliona USD, Crnom Gorom 26,3 miliona USD, Mađarskom 18,6 miliona USD, Makedonijom 12,7 miliona USD, Albanijom 7,6 miliona USD, Danskom 5,0 miliona USD, a **deficit** sa: Italijom 47,1 miliona USD, Kinom 43,9 miliona USD, Francuskom 13,5 miliona USD, Turskom 15,6 miliona USD, Španijom 12,6 miliona USD, Slovenijom 5,6 miliona USD, Slovačkom 4,5 miliona

Razmena po ekonomskim područjima I-XII 2016.

Najznačajnije grupe izvoznih proizvoda su: mašine i uređaji (173,7 miliona USD), odeća i pribor (99,2 miliona USD), voće, povrće i proizvodi od voća (83,9 miliona USD), đubriva (42 miliona USD), obuća i delovi obuće (37,3 miliona USD) plastične mase i proizvodi od plastičnih masa (30,7 miliona USD), pića (24,6 miliona USD), proizvodi od gvožđa i čelika (21,3 miliona USD), mleko i proizvodi od mleka (19,5 miliona USD), nameštaj (18,8 miliona USD), drumska vozila (18 miliona USD), hartija i karton (15,4 miliona USD), gvožđe i čelik (13 miliona USD), tkanine impregnirane (12,18 miliona USD), drvo i proizvodi (12,6 miliona USD), keramički proizvodi (11,2 miliona USD), žive životinje (12,2 miliona USD), aluminijum i proizvodi (9,1 miliona USD), rude (8,6 miliona USD), boje i lakovi (7,1 miliona USD), meso (8,7 miliona USD), namenski proizvodi (4,3 miliona USD), mašine električne i oprema (5,4 miliona USD), proizvodi mlinske industrije (5,5 miliona USD), koža sirova (4,5 miliona USD), prerađevine od mesa (4 miliona USD), organska aktivna sredstva (4,4 miliona USD), ostaci i otpaci (4 miliona USD)...

U uvozu najznačajnije robe su: mašine i uređaji (90 miliona USD), plastične mase i proizvodi od plastičnih masa (81,5 miliona USD), drumska vozila (57,6 miliona USD), farmaceutski proizvodi (41,6 miliona USD), kreč i cement (34,2 miliona USD), gvožđe i čelik (27,7 miliona USD), veštački filamenti (25,8 miliona USD), hartija i karton (20,8 miliona USD), đubriva (24,3 miliona USD), odeća i pribor (19,4 miliona USD), mašine električne i oprema (17,1 miliona USD), koža sirova (18,6 miliona USD), proizvodi od gvožđa i čelika (13 miliona USD), organska jedinjenja (13,6 miliona USD), masnoće i ulja (10,7 miliona USD), aluminijum i proizvodi (12,2 miliona USD), staklo i proizvodi (10,9 miliona USD), drvo i proizvodi (9,3 miliona USD), boje i lakovi (9 miliona USD), meso i proizvodi (8,5 miliona USD), mineralna goriva (7,9 miliona USD), merni aparati (5,9 miliona USD), razni proizvodi od metala (5,8 miliona USD)...

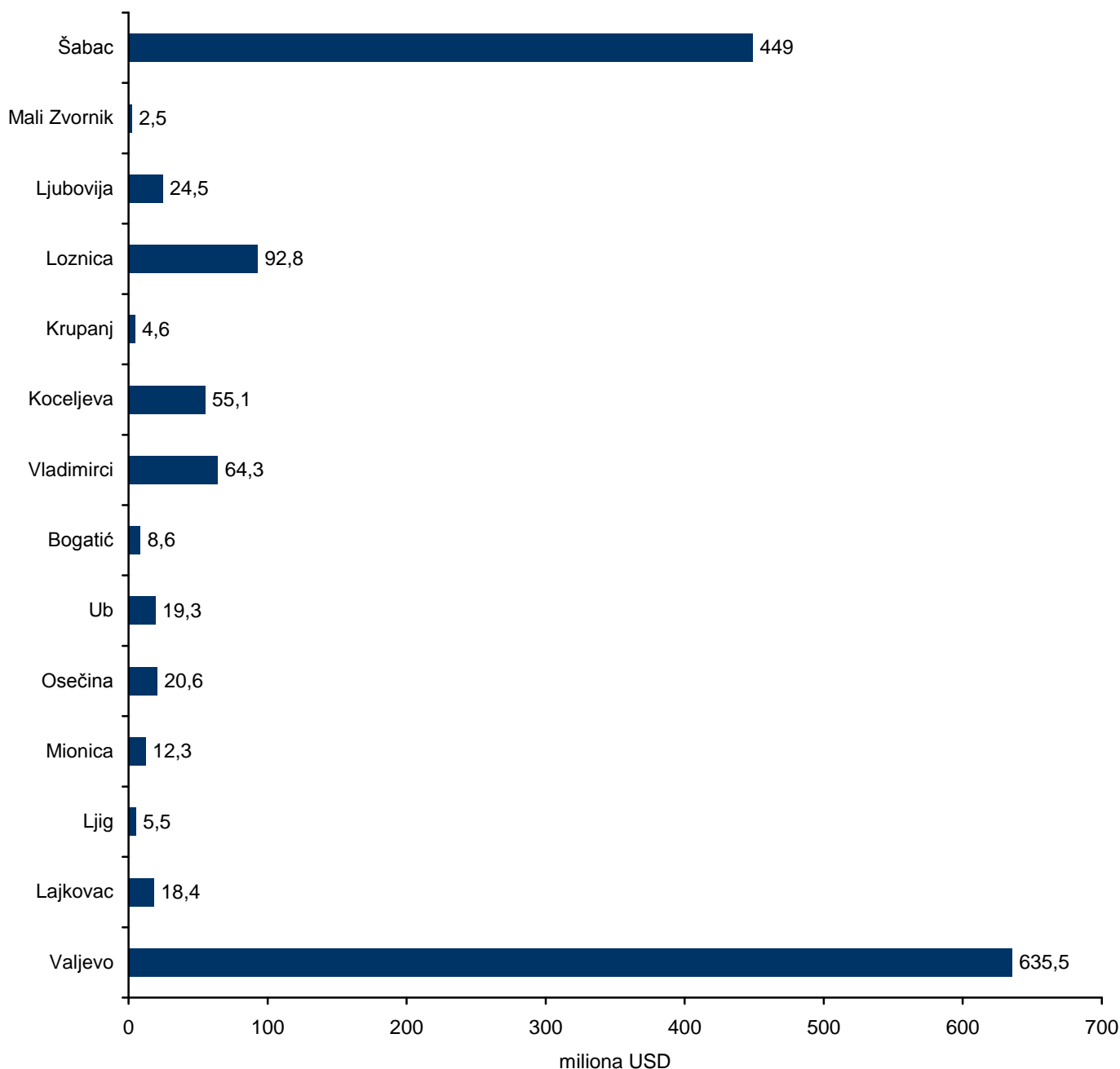
Najznačajnije izvozne i uvozne robe (prema Carinskoj tarifi) -u periodu januar-december 2016. godine

Izvoz	Učešće u %	Uvoz	Učešće u %
Kombinacija frižidera i zamrzivača	10,9	Kalcijum fosfati	4,7
Ostale hula hop čarape	9,4	Ostali lekovi	4,4
Maline, ostalo	3,8	Automobil 1500-2500 cm3 dizel	3,8
Delovi obuće (gornji)	3,2	Kompresori za rashladne uređaje	3,4
Voda ostalo	2,5	Polistrol za ekspaniranje u primarnom obliku	2,7
Zamrzivači u obliku sanduka do 400 l	2,0	Delovi uređaja za hlađenje i zamrzavanje	2,6
Sir mladi i urda	1,7	Kalijum hlorid suv	2,3
Kombinacija zamrzivača i frižidera do 340 l	1,7	Ulje od suncokreta	1,7
Tkanine gumirane ostale	1,7	Polistrol u primarnom obliku ostalo	1,7
Frižideri za domaćinstvo do 250 l	1,6	Ostalo jednožično predivo	1,6
Proizvodi od gvožđa dobijeni redukcijom	1,5	Amonijak bezvodni	1,6
Frižideri za domaćinstvo preko 250 l do 340	1,5	Ostale hula hop čarape	1,4
Đubriva koja sadrže n i p ostalo	1,5	Smole amino	1,1
Proizvodi od gvožđa dobijeni redukcijom	1,5	Proizvodi obojeni lakirani (preko 600mm)	1,1
Kupine i dudinje	1,3	Gume žvakaće	1,0
Zamrzivači zapremine 250 l do 900 l	1,3	Meso svinjsko	1,0
Oblici od polimera stirola ćelijaste strukture	1,1	Kože goveđe ostalo	1,0
Ostale hula hop čarape	1,1	Lekovi gotovi koji sadrže insulin	0,9
Sedišta drvena tapacirana	1,1	Ostali polietri	0,8
Ostale glazirane keramičke pločice	1,1	Vijci ostali	0,8
Frižideri za domaćinstvo preko 340 zapremine	1,1	Kraft hartija za vreće nebeljena	0,8
Frižideri za domaćinstvo za ugradnju	1,0	Predivo velike jačine od poliestera	0,7
Vreće i kese sa širinom osnove od 40cm ili veće	0,9	Mašine za izradu kesa, vreća ili koverata	0,7
Višnje	0,8	Ugalj mrki i lignit, neaglomerisani	0,7
Rude olova i koncentri	0,8	Kamioni dizel od 5t do 20 t	0,7
Kamioni od 5-20 t	0,8	Ostali električni provodnici	0,6
Ostali delovi i pribor za vozila	0,8	Trake hladnovaljane, debljine 0,5-1mm, ostalo	0,6
Suve šljive	0,8	Kaljeno sigurnosno staklo	0,6

Đubriva koja sadrže n p i k sa azotom preko 10 % po masi	0,7	Ostalo jednožično predivo	0,6
Stoka, ostalo za klanje	0,7	Kamioni dizel do 5 t upotrebljavani	0,6

Najveći obim razmene ostvarila je privreda sa područja: Grada Valjeva 635,5 miliona USD, Grada Šapca 449 miliona USD, Loznica 92,8 miliona USD, Koceljeva 55,1 miliona USD, Vladimirci 64,3 miliona USD, Ljubovija 24,5 miliona USD i Osečina 20,6 miliona USD. **Najviše je izvozila** privreda Grada Valjeva 347,3 miliona USD, Grada Šapca 201,9 miliona USD, Grada Loznica 46,1 milion USD, Opština Ljubovija 22,4 miliona USD, opština Koceljeva 37,4 miliona USD, Opština Vladimirci 35,7 miliona USD, Osečina 17,6 miliona USD. Deficit imaju: Grad Šabac, Opština Lajkovac, opština Mionica i opština Ub.

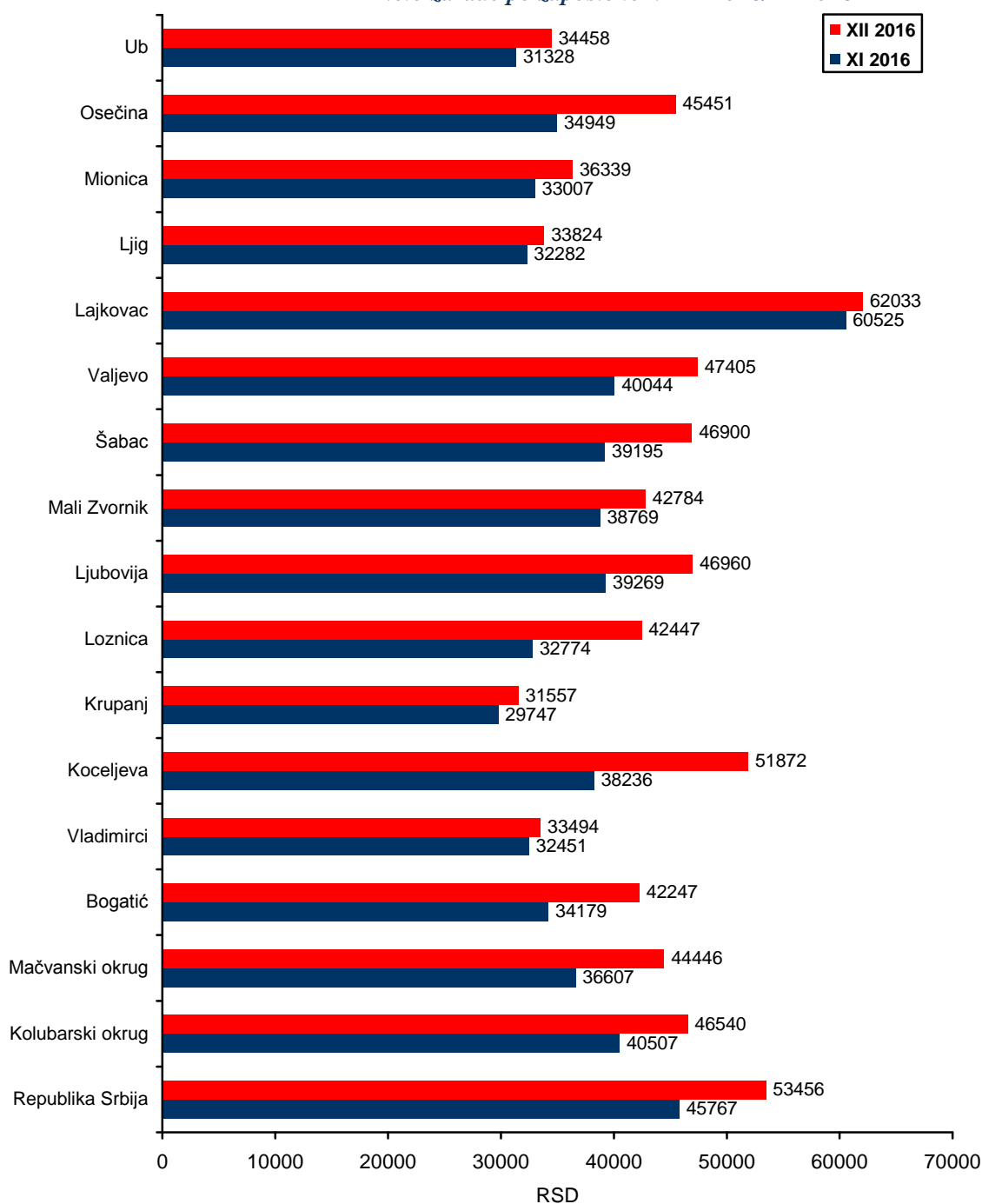
Razmena po gradovima i opštinama I-XII 2016.

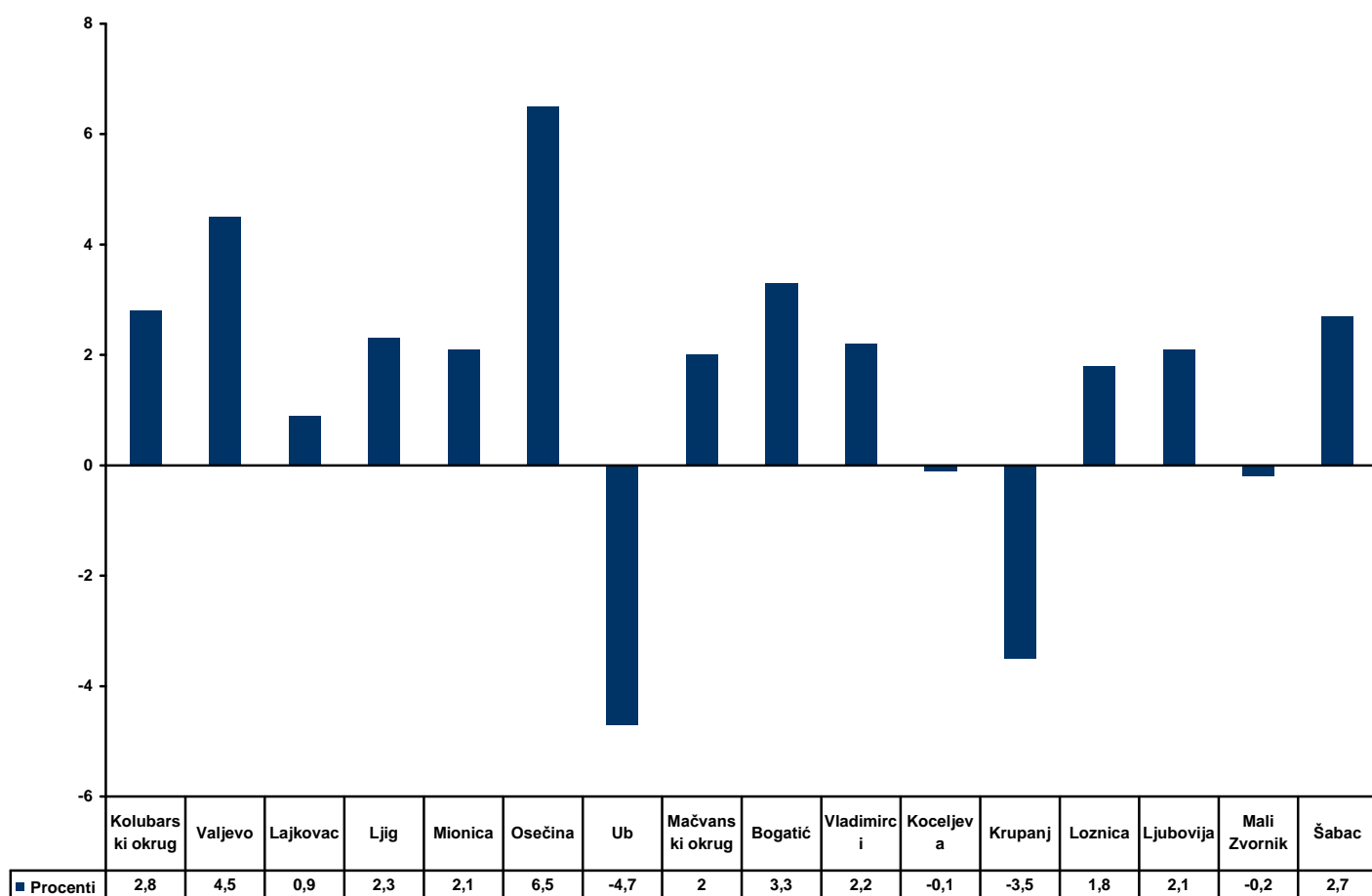
4. PROSEČNE NETO ZARADE PO ZAPOSLENOM XII 2016.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa na području PKS - RPK Valjevo, isplaćena u decembru 2016. godine, u **Mačvanskom upravnom okrugu**, iznosila je 44.446 RSD, što predstavlja **rast od 21,4%** u odnosu na novembar i **za 20,3% je viša** u odnosu na prosek neto zarada Mačvanskog upravnog okruga u periodu I-XII 2016. Prosečna neto zarada kretala se u rasponu od 31.557 RSD u opštini Krupanj, do 51.872 RSD u opštini Koceljeva. U **Gradu Šapcu**, administrativnom centru Mačvanskog upravnog okruga, prosečna neto zarada isplaćena u decembru 2016. godine iznosila je 46.900 RSD, što predstavlja **rast od 19,6%** u odnosu na novembar i **za 17,2% je više** u odnosu na prosek neto zarada Grada Šapca u periodu I-XII 2016. U istom periodu, u **Kolubarskom upravnom okrugu**, prosečna neto zarada iznosila je 46.540 RSD, što predstavlja **rast od 14,9%** u odnosu na novembar i **za 14,9% je viša** u odnosu na prosek neto zarada Kolubarskog upravnog okruga u periodu I-XII 2016. Prosečna neto zarada kretala se u rasponu od 33.824 RSD u opštini Ljig, do 62.033 RSD u opštini Lajkovac. U **Gradu Valjevu**, administrativnom centru Kolubarskog upravnog okruga, prosečna neto zarada isplaćena u decembru 2016. godine iznosila je 47.405 RSD, što predstavlja **rast od 18,4%** u odnosu na novembar i **za 19,7% je viša** u odnosu na prosek neto zarada Grada Valjeva u periodu I-XII 2016. U ovom periodu, prosečne zarade bez poreza i doprinosa, u oba Upravna okruga, bile su ispod republičkog proseka (53.456 RSD), izuzev u opštini Lajkovac.

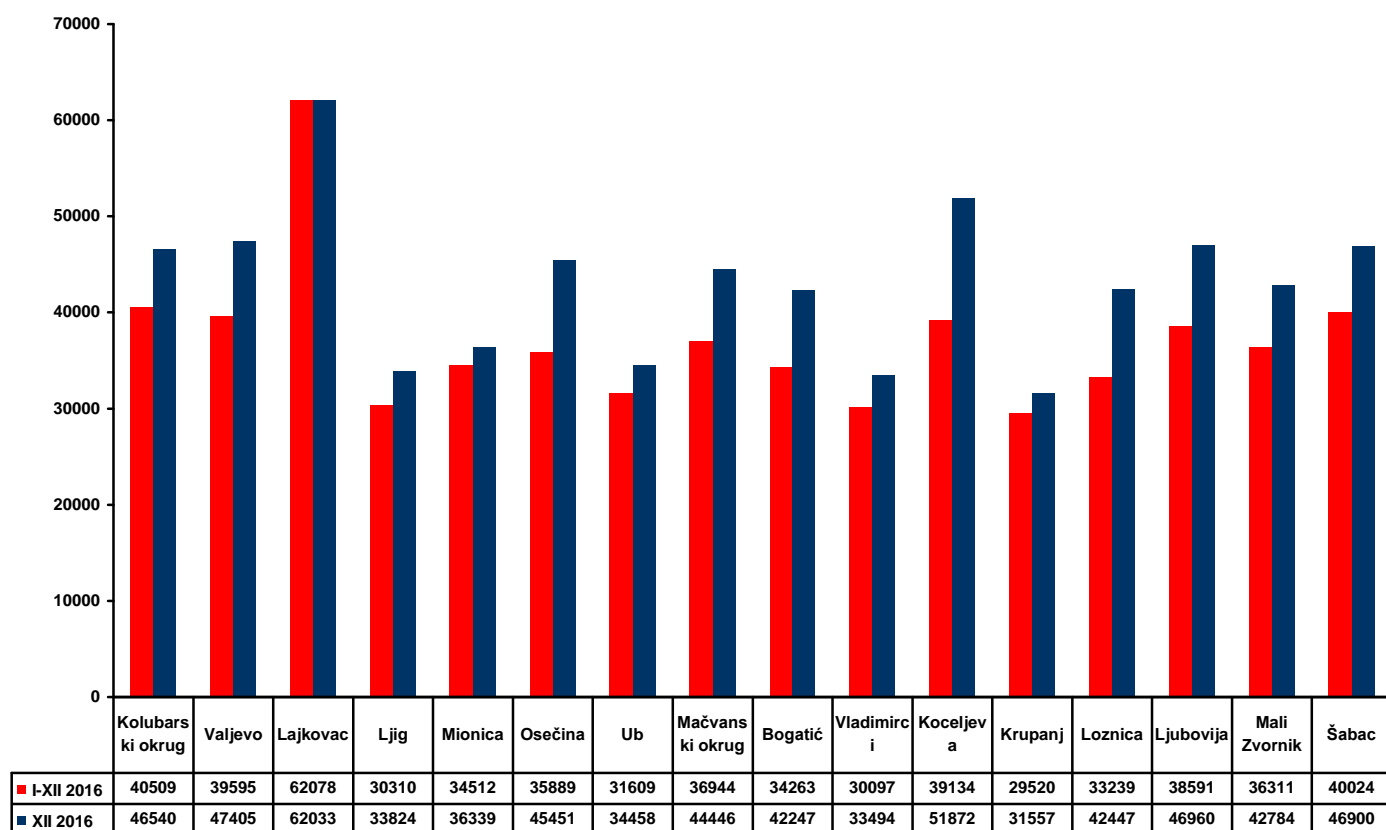
Neto zarade po zaposlenom XII 2016/XI 2016

Nominalno kretanje neto prosečnih zarada – poređenje perioda I-XII 2016/I-XII 2015

Nominalni iznosi kumulativnih neto prosečnih zarada I-XII 2016.

5. PRIVREDNO SISTEMSKI AMBIJENT

Od početka 2016. godine doneti su sledeći zakoni i podzakonska akta:

- Zakon o oglašavanju (Sl.glasnik RS br. 6/2016),
 - Zakon o informacionoj bezbednosti (Sl.glasnik RS br. 6/2016),
 - Zakon o međunarodnim merama ograničenja (Sl.glasnik RS br. 10/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine (Sl.glasnik RS br. 14/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode (Sl.glasnik RS br. 14/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom (Sl.glasnik RS br. 14/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o stočarstvu (Sl.glasnik RS br. 14/2016),
 - Zakon o javnim preduzećima (Sl.glasnik RS br. 15/2016),
 - Zakon o metrologiji (Sl.glasnik RS br. 15/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o kontroli predmeta od dragocenih metala (Sl.glasnik RS br. 15/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o javo privatnim partnerstvima i koncesijama (Sl.glasnik RS br. 15/2016),
 - Zakon o javnom zdravlju (Sl.glasnik RS br. 15/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji (Sl.glasnik RS br.15/2016),
 - Zakon o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru (Sl.glasnik RS br. 18/2016),
 - Zakon o opštem upravnom postupku (Sl.glasnik RS br. 18/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizovanosti Republike Srbije (Sl.glasnik RS br. 18/2016),
 - Zakon o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jednicima lokalne samouprave (Sl.glasnik RS br. 21/2016)
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju (Sl.glasnik RS br. 87/2016)
 - Zakon o ozmenama i dopunama Krivičnog zakonika (Sl.glasnik RS br. 94/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela (Sl.glasnik RS br. 94/2016),
 - Zakon o budžetu Republike Srbije za 2017 godinu (Sl.glasnik RS br. 99/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o budžetskom sistemu (Sl.glasnik RS br. 99/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom i ruralnom razvoju (Sl.glasnik RS br. 101/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju (Sl.glasnik RS br. 101/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o vodama (Sl.glasnik RS br. 101/2016),
 - Zakon o stanovanju i održavanju zgrada (Sl.glasnik RS br. 104/2016),
 - Zakon o transportu opasne robe (Sl.glasnik RS br. 104/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o komunalnim delatnostima (Sl.glasnik RS br. 104/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama (Sl.glasnik RS br. 104/2016),
 - Zakon o upravljanju aerodromima (Sl.glasnik RS br. 104/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala (Sl.glasnik RS br. 108/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava (Sl.glasnik RS br. 108/2016),
 - Zakon o izmeni i dopuni Zakona o javnoj svojini (Sl.glasnik RS br. 108/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o akcizama (Sl.glasnik RS br. 108/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost (Sl.glasnik RS br. 108/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji (Sl.glasnik RS br. 108/2016),
 - Zakon o izmenama i dopunama Carinskog zakona (Sl.glasnik RS br. 108/2016),
 - Zakon o proceniteljima vrednosti nepokretnosti (Sl.glasnik RS br. 108/2016)
-
- Strategija regulatorne reforme i unapređenja sistema upravljanja javnim politikama za period 2016-2020 godina (Sl.glasnik RS br. 8/2016)
 - Strategija naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period od 2016.do 20120 (Istraživanja za inovacije) (Sl.glasnik RS br. 25/2016)
 - Strategija razvoja industrije informacionih tehnologija za period od 2017. do 2020.godine (Sl.glasnik RS br. 95/2016),

- Strategija razvoja turizma Republike Srbije za period od 2016.godine do 2025.godine (Sl.glasnik RS br. 98/2016),
 - Fiskalna strategija za 2017 godinu sa projekcijama za 2018.godinu i 2019.godinu (Sl.glasnik RS br. 99/2016)
-
- Uredba o sadržini i načinu podnošenja prijave koncentracije (Sl.glasnik RS br. 5/2016),
 - Uredba o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje (Sl.glasnik RS br. 5/2016),
 - Uredba o obaveznoj proizvodnji i prometu hleba od brašna T-500 (Sl.glasnik RS br. 7/2016),
 - Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju (Sl.glasnik RS br. 8/2016),
 - Uredba o šifarniku radnih mesta (Sl.glasnik RS br. 12/2016),
 - Uredba o naknadi za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije (Sl.glasnik RS br. 12/2016),
 - Uredba o višini posebne naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije u 2016 godini (Sl.glasnik RS br. 12/2016),
 - Uredba o utvrđivanju Programa finansiranja aktivnosti i mera unapređenja efikasnog korišćenja električne energije u 2016 godini (Sl.glasnik RS br. 13/2016),
 - Uredba o načinu plaćanja naknade i uslovima odlaganja plaćanja duga po osnovu naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa (Sl.glasnik RS br. 16/2016),
 - Uredba o rasporedu i korišćenju kreditnih sredstava za finansiranje privrednih subjekata u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija (Sl.Glasnik RS br 16/2016)
 - Uredba o utvrđivanju graničnih vrednosti godišnje potrošnje energije na osnovu kojih se određuje koja su privredna društva obveznici sistema energetskog menadžmenta, godišnji ciljevi ušteda energije i obrasca prijave o ostvarenoj potrošnji energije (Sl.Glasnik RS br 18/2016)
 - Uredba o uslovima i načinu dodele i korišćenja kreditnih sredstava za podsticanje kvaliteta turističke ponude (Sl.Glasnik RS br 22/2016)
 - Uredba o uslovima i načinu privlačenja ulaganja (Sl.Glasnik RS br 27/2016)
 - Uredba o utvrđivanju Programa standardizovanog seta usluga za mikro, mala i srednja preduzeća i preduzetnike u 2016.godini koji se realizuje preko akreditovanih regionalnih razvojnih agencija (Sl.Glasnik RS br 28/2016)
 - Uredba o utvrđivanju Programa upravljanja vodama u 2016 godini(Sl.Glasnik RS br 28/2016)
 - Uredba o uvrđivanju Programa podrške malim preduzećima za nabavku opreme u 2016 godini(Sl.Glasnik RS br 31/2016)
 - Uredba o utvrđivanju Programa izvođenja radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta za 2016 godinu (Sl.Glasnik RS br 31/2016)
 - Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom (Sl.Gl.RS.br. 93/10, 63/13, 145/14, 95/2015 i 44/2016)
 - Uredba o utvrđivanju Programa podsticanja privrednog razvoja Podrinja u 2016 godini (Sl.Gl.RS br.45/2016),
 - Uredba o dopuni Uredbe o usklađivanju Nomenklature Carinske tarife za 2016 godinu (Sl.Gl.RS br.50/2016)
 - Uredba o utvrđivanju Programa podsticanja ravnomernog regionalnog razvoja u 2016 godini (Sl.Gl.RS br.60/2016, 75/2016)
 - Uredba o utvrđivanju Programa standardizovanog seta usluga za akreditovane regionalne razvojne agencije (Sl.Gl.RS br.60/2016)
 - Uredba o obaveznoj proizvodnji i prometu hleba od brašna T-500 (Sl.glasnik RS br. 65/2016),
 - Uredba o merilima za imenovanje direktora javnih preduzeća (Sl.glasnik RS br. 65/2016),
 - Uredba o izmenama Uredbe o utvrđivanju Programa podrške malim preduzećima za nabavku opreme u 2016 godini (Sl.glasnik RS br. 77/2016),
 - Uredba o utvrđivanju Programa inovacionih delatnosti u 2016 godini (Sl.glasnik RS br. 80/2016)
 - Uredba o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2017 godinu (Sl.glasnik RS br. 97/2016),
 - Uredba o visini naknade za korišćenje nemetalnih sirovina za dobijanje građevinskog materijala za 2017 godinu (Sl.glasnik RS br. 98/2016),
 - Uredba o utvrđivanju Državnog programa obnove infrastrukture koja je u nadležnosti jedinice lokalne samouprave (Sl.glasnik RS br. 100/2016)
 - Uredba o utvrđivanju Programa implementacije Regionalnog prostornog plana za područje Kolubarskog i Mačvanskog upravnog okruga za period 2016 do 2020 godine (Sl.glasnik RS br. 100/2016),
 - Uredba o izmeni Uredbe o strateškom partnerstvu (Sl.glasnik RS br. 108/2016),
 - Uredba o uslovima i načinu privlačenja direktnih investicija (Sl.glasnik RS br. 110/2016)
-
- Odluka o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namene (Sl.Glasnik RS br 29/2016)

- Odluka o izmeni Odluke o određivanju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda za koje se plaća posebna dažbina pri uvozu i utvrđivanje iznosa posebne dažbine (Sl.Glasnik RS br 60/2016)
- Odluka o izmeni odluke o uslovima za smanjenje carinske dažbine i određivanju robe (Sl.Glasnik RS br 60/2016)
- Odluka o izmenama Odluke o sezonskim carinskim stopama na uvoz određenih poljoprivrednih proizvoda (Sl.Glasnik RS br 105/2016)

-
- Pravilnik o postupanju Poreske uprave i poreskog obveznika u postupku odlaganja plaćanja dugovanog poreza na rate (Sl.Glasnik RS br 28/2016)
 - Pravilnik o uslovima za imenovanje energetske menadžera u organima jedinica lokalne samouprave (Sl.Glasnik RS br 31/2016)
 - Pravilnik o obrascu godišnjeg izveštaja o ostavirvanju ciljeva uštede energije (Sl.Glasnik RS br. 33/2016)
 - Pravilnik o standardima povoljnog poslovnog okruženja u jedinicama lokalne samouprave (Sl.Glasnik RS br 33/2016)
 - Pravilnik o izmenama Pravilnika o korišćenju podsticaja za organsku proizvodnju (Sl.Glasnik RS br. 33/2016)
 - Pravilnik o podsticajima za investicije u poljoprivredi za unapređenje konkurentnosti i dostizanje standarda kvaliteta kroz podršku u primarnu stočarsku proizvodnju (Sl.Gl.Rs br. 38/2016)
 - Pravilnik o podsticajima za investicije u poljoprivredi za unapređenje konkurentnosti i dostizanje standarda kvaliteta kroz podršku u primarnu proizvodnju biljnih kultura (Sl.Gl.Rs br. 38/2016)
 - Pravilnik o načinu vođenja Registra opštih udruženja preduzetnika (Sl.Gl.RS br. 39/2016)
 - Pravilnik o sadržini Registra privrednih subjekata i dokumentaciji potrebnoj za registraciju (Sl.Gl.RS br. 42/2016)
 - Statut Privredne komore Srbije (Sl.Gl.RS br. 39/2016)
 - Pravilnik o načinu vođenja Registra opštih udruženja preduzetnika (Sl.Gl.RS br. 39/2016)
 - Pravilnik o sadržini Registra privrednih subjekata i dokumentaciji potrebnoj za registraciju (Sl.Gl.RS br. 42/2016)
 - Pravilnik o bližim uslovima, kriterijumima i postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge (Sl.Gl.RS br. 49/2016)
 - Pravilnik o načinu i postupku vršenja nadzora nad sprovođenjem Zakona o rokovima vršenja nadzora nad sprovođenjem Zakona o rokovima za izmirenje novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata (Sl.Gl.RS br. 54/2016)
 - Pravilnik o bezbednosti mašina (Sl.Gl.RS br. 58/2016)
 - Pravilnik o ispitu za javnog izvršitelja (Sl.Gl.RS br. 58/2016)
 - Pravilnik o stalnoj arbitraži pri PKS (Sl.Gl.RS br. 58/2016)
 - Pravilnik o podsticajima za unapređivanje ekonomskih aktivnosti na selu kroz podršku nepoljoprivrednim aktivnostima (Sl.Gl.RS br. 67/2016)
 - Pravilnik o uslovima za imenovanje energetske menadžera u privrednim društvima čija je pretežna delatnost u proizvodnom sektoru i preduzećima kao javnim službama (Sl.Gl.RS br. 98/2016)

-
- Program Fonda za razvoj Republike Srbije za 2016 godinu (Sl.glasnik RS br. 10/2016)

6. AKTUELNI JAVNI POZIVI I KONKURSI

6.1. MINISTARSTVO PRIVREDE Program podsticanja razvoja preduzetništva kroz razvojne projekte

Ministarstvo privrede raspisalo je Javni poziv mikro, malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima kao i zadrugama za dodelu bespovratne pomoći za širenje poslovanja, investicija u proizvodnju i unapređenje tehnoloških procesa. Program podsticanja razvoja preduzetništva kroz razvojne projekte predstavlja kombinaciju 20% bespovratnih sredstava i 80% povoljnog kredita Fonda za razvoj i za realizaciju ovog Programa Ministarstvo privrede opredelilo je sredstva u visini od 600 miliona bespovratnih sredstava, dok su ukupna sredstva Fonda za razvoj 2,4 milijarde dinara. Sredstva opredeljena ovim Programom mogu se koristiti za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju, adaptaciju, sanaciju i kupovnu proizvodnog ili poslovnog prostora (ukoliko je u sastavu proizvodnog prostora), za kupovinu proizvodne opreme nove ili polovne (ne starije od 5 godina, uključujući i dostavna vozila koja služe za prevoz sopstvenih proizvoda i druga transportna vozila uključena u proces proizvodnje) kao i za nabavku softvera i druga nematerijalna ulaganja. Preduzećima će biti pružena finansijska podrška za trajna obrtna sredstva, koja mogu da učestvuju u strukturi ukupnog investicionog ulaganja u visini od 20%. Program podsticanja razvoja preduzetništva kroz razvojne projekte predstavlja podršku privrednicima u cilju povećanja proizvodnje, izvoza i zapošljavanja kao i uključivanja domaćih privrednika u lance dobavljača velikih sistema. Krediti Fonda po ovom Programu odobravaće se u skladu sa programom Fonda i sa ovim Programom. Rok otplate je 10 godina u okviru koga je grejs period do 1 godine za pravna lica, a za preduzetnike rok je 7 godina uz grejs od godinu dana. Kamatna stopa uz primenu valutne klauzule iznosi 1,5% godišnje uz garanciju banke i 3 % godišnje uz ostala sredstva obezbeđenja. Javni poziv je otvoren dok se sredstva ne utroše. Zahtevi se podnose Fondu za razvoj. Informacije i dokumentacija raspoloživi na sajtu: Ministarstva privrede www.privreda.gov.rs i Fonda za razvoj www.fondzarazvoj.gov.rs

6.2. MINISTARSTVO TRGOVINE, TURIZMA I TELEKOMUNIKACIJA: Javni konkurs za dodelu kreditnih sredstava za podsticanje kvaliteta turističke ponude u 2017. godini

Konkursom je predviđena dodela kreditnih sredstava za unapređenje kvaliteta turističke ponude, odnosno intenziviranje njenog korišćenja, što uključuje: izgradnju, uređenje i rekonstrukciju hotelskih i drugih smeštajnih kapaciteta, restorana i objekata sportsko-rekreativnog i zabavnog sadržaja, restauraciju ruralnih objekata i njihovo pretvaranje u turističke kapacitete, nabavku, rekonstrukciju i adaptaciju plutajućih objekata kao i prevoznih i rekreativnih sredstava namenjenih posetiocima i turistima, unapređenje marketinga domaće ugostiteljske ponude, dizajn, pripremu proizvodnje i proizvodnju suvenira, izgradnju turističke infrastrukture i suprastrukture i usklađivanje turističkih kapaciteta sa Zakonom o turizmu. Pravo na korišćenje kreditnih sredstava imaju privredna društva registrovana za obavljanje delatnosti u oblasti turizma, preduzetnici koji su registrovani za obavljanje delatnosti u oblasti turizma i poljoprivredna gazdinstva koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Zahtev za korišćenje kreditnih sredstava sa traženom dokumentacijom se dostavlja Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacija, Sektor za turizam, na adresu Nemanjina br. 22-26, Beograd, sa naznakom "Krediti za razvoj turizma", isključivo putem pošte ili preko pisarnice Ministarstva. Rok za podnošenje zahteva je 1. novembar 2016. godine. Više informacija o konkursu na sajtu Ministarstva: www.mtt.gov.rs, telefon 011/ 313 96 97

6.3. MINISTARSTVO PRIVREDE Program podsticanja razvoja preduzetništva kroz finansijsku podršku za početnike u poslovanju u 2017 godini

Program sprovodi Ministarstvo privrede u saradnji sa Fondom za razvoj Republike Srbije. Ciljevi Programa su podrška početnicima za otpočinajnje samostalnog poslovanja kroz osnivanje novih privrednih subjekata, podsticanja zapošljavanja i podsticanje razvoja, a pravo imaju preduzetnici, mikro i mala privredna društva koji su registrovani u APR-u najranije u 2016 godini. Program predstavlja kombinaciju 30 % bespovratnih sredstava ukupne vrednosti ulaganja i 70% povoljnog kredita Fonda za razvoj, sa rokom otplate do 5 godina u okviru koga je grejs period do jedne godine a kamatna stopa 1,5% uz garanciju banke, odnosno 3 % za ostala sredstva obezbeđenja i uz primenu valutne klauzule. Iznos ukupnog ulaganja ne može biti manji od 400.000, 00 dinara niti veća od 3 miliona dinara za preduzetnike, a za pravna lica ne može biti manji od 400.000,00 niti veći od 6 miliona dinara. Ulaganja obuhvataju: dogradnju, rekonstrukciju, adaptaciju, sanaciju i kupovnu proizvodnog ili poslovnog prostora, kupovinu opreme nove ili polovne (ne starije od 5 godina), dok trajna obrtna sredstva mogu da učestvuju

do 20 % ukupnih ulaganja. Prednost će imati zahtevi privrednih subjekata čiji su osnivači prošli besplatnu obuku za započinjanje poslovanja po Programu standardizovanog seta usluga za MSPP koji se realizuje preko akreditovanih regionalnih razvojnih agencija. Javni poziv je otvoren dok se sredstva ne utroše. Zahtevi se podnose Fondu za razvoj. Informacije i dokumentacija raspoloživi na sajtu: Ministarstva privrede www.privreda.gov.rs i Fonda za razvoj www.fondzarazvoj.gov.rs